

ГАЛИЦЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
імені В'ячеслава Чорновола
Циклова комісія геодезії, фінансів та загальноекономічних дисциплін

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Заступник директора з
навчально-методичної роботи
_____Марина ГЛИНСЬКА

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТАРИФИ ТА ТАРИФНІ
СИСТЕМИ НА ТРАНСПОРТІ

Рівень освіти - **фахова передвища освіта**

Спеціальність – **274 Автомобільний транспорт**

ОПП - **Обслуговування та ремонт автомобілів та двигунів**

Семестр	За навч. планом		Аудиторні години					Самостій-на робота студента	Форма підсумк. контролю
	К-сть кредитів	К-сть годин	Лекції	Семінари	Практичні	Лабора-торні	Комбіно-вані заняття		
VII	3	90	24	24				42	залік

Тернопіль, 2022

Розроблено робочою групою в складі:

Копестинська О.І. - спеціаліст вищої категорії, викладач циклової комісії геодезії, фінансів та загальноекономічних дисциплін

Шендирук Н.М.- спеціаліст вищої категорії, викладач циклової комісії геодезії, фінансів та загальноекономічних дисциплін

Програму навчальної дисципліни «Тарифи та тарифні системи на транспорті» розроблено на основі освітньо-професійної програми “Обслуговування та ремонт автомобілів і двигунів”, підготовки здобувачів фахової передвищої освіти за спеціальністю 274 Автомобільний транспорт

Програму навчальної дисципліни «Тарифи та тарифні системи на транспорті» розглянуто та затверджено на засіданні ЦК протокол №11 від 24 .06.2022р.

Голова ЦК

_____ **Оксана ВАВРИЧУК**

Гарант ОП, викладач вищої категорії

викладач-методист

_____ **Любов ГОРІШНА**

Завідувач відділення

професійного ліцею

_____ **Любомир ЧОРНІЙ**

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Тарифи та тарифні системи на транспорті» є висвітлення концептуальних основ тарифної політики на транспорті, методів, форм та прийомів формування транспортних тарифів, освоєння основних понять і категорій тарифної політики, освоєння принципів, методів і сучасних перспектив розвитку тарифної системи автомобільного транспорту.

Завданням навчальної дисципліни є оволодіння студентами фаховими навичками в області тарифів на транспорті, особливостей використання тарифної політики на різних видах транспорту, в т.ч. об'єкти промислового транспорту

Зміст навчальної дисципліни забезпечує формування наступних компетентностей, які визначені освітньо-професійною програмою «Тарифи та тарифні системи на транспорті»:

Загальні компетентності:

ЗК-3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях та здійснення безпечної діяльності

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК-1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України, Правил технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкцій та рекомендацій з експлуатації, обслуговування та ремонту об'єктів автомобільного транспорту та їх систем.

СК-3. Здатність застосовувати математичні та статистичні методи збирання, систематизації, узагальнення та обробки інформації.

Після завершення даного курсу здобувач освіти набуває та/або здатний продемонструвати наступні **програмні результати навчання**:

РН-4. Аналізувати та оцінювати необхідну інформацію науково-технічної літератури, базах даних та інших джерелах.

РН-9. Аналізувати та оцінювати об'єкти автомобільного транспорту, їх системи та елементи у спеціалізованому контексті.

РН-20. Аналізувати техніко-експлуатаційні та техніко-економічні показники автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.

Основними **методами** формування фахових компетентностей у процесі вивчення даної дисципліни є: пояснювально-ілюстративний, пошуковий, метод проектів, розв'язування ситуаційних завдань.

2.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва розділу, модуля, теми програми	Програмні результати навчання	Обсяг годин за навчальним планом		
		Всього	з них:	
			ауди-торних	самос-тійних
2	3	4	5	6
Модуль 1. Теоретичні основи тарифоутворення		36	18	18
1.Суть та види тарифів на сучасному етапі розвитку країни.	Розуміти суть транспортних тарифів, розрізняти та аналізувати види тарифів	8	4	4
2. Основні поняття вантажних тарифів	Знати суть вантажних тарифів, розрізняти види вантажних тарифів, розраховувати вантажний тариф	8	4	4
3. Тарифоутворення при перевезенні пасажирів	Розуміти суть тарифів на перевезення пасажирів, знати порядок формування пасажирського тарифу	8	4	4
4. Тарифи на внутрішні і експортно-імпортні перевезення	Аналізувати види внутрішніх тарифів, розрізняти тарифи на експортно-імпортні перевезення	12	6	6
Модуль 2. Тарифна політика в різних галузях транспорту		54	26	28
5. Тарифна політика на міжнародні транзитні перевезення	Розраховувати плату за міжнародні транзитні перевезення. Знати структуру єдиного транспортного тарифу	10	4	6
6. Тарифи і порядок розрахунків за перевезення вантажів автомобільним транспортом	Знати та аналізувати порядок розрахунків за перевезення вантажів автомобільним транспортом	14	6	8
7. Тарифи на залізничному транспорті	Знати порядок розрахунку тарифу на перевезення вантажів та пасажирів на залізничному транспорті	16	8	8
8.Тарифи на роботи та послуги, що надаються морськими портами. Тарифи на повітряному транспорті	Характеризувати види морських перевезень. Аналізувати систему портових тарифів. Розрізняти види тарифів на повітряному транспорті.	14	8	6

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи тарифоутворення

Суть та види тарифів на сучасному етапі розвитку країни. Особливості формування транспортних тарифів. Транспортні тарифи та фактори, що впливають на їх розмір. Плата за перевезення вантажів. Тарифікація перевезень і визначення витрат на перевезення. Транспортні тарифи та їх вплив на загальні логістичні витрати.

Основні поняття вантажних тарифів. Специфіка формування транспортних тарифів на національному ринку. Вибір методу ціноутворення. Тарифи на вантажні автомобільні перевезення. Основні принципи побудови двоставочних тарифів. Початково-кінцеві і рухомі операції. Спосіб одиничних розхідних ставок для визначення собівартості перевезення.

Тарифоутворення при перевезенні пасажирів . Система організації перевезень пасажирів автомобільним транспортом. Методика розрахунку тарифів для перевезень пасажирів автомобільним транспортом.

Тарифи на внутрішні і експортно-імпорتنі перевезення. Індексація тарифів на експортні/імпорتنі й внутрішні перевезення по Україні. Додаткові збори. Фіксовані і договірні тарифи. Розрахунок договірних тарифів

Змістовий модуль 2. Тарифна політика в різних галузях транспорту

Тарифна політика на міжнародні транзитні перевезення. Міжнародні транспортні коридори. Плата за міжнародні транзитні перевезення. Структура єдиного транспортного тарифу. Транзитні можливості України. Удосконалення тарифно-цінової та податкової політики.

Тарифи і порядок розрахунків за перевезення вантажів автомобільним транспортом. Договір перевезення вантажу. Правила перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні. Види тарифів за перевезення вантажів автомобільним транспортом.

Тарифи на залізничному транспорті. Тарифи на перевезення вантажів. Тарифи на перевезення пасажирів. Платні послуги з обслуговування пасажирів. Порядок визначення перевізних плат за перевезення вантажів по Тарифній політиці залізниць СНД для України. Складові пасажирського квитка в різних видах сполучення

Тарифи на роботи та послуги, що надаються морськими портами. Зберігання контейнерів з експортними та транзитними вантажами. Зберігання імпортованих вантажів. Зберігання порожніх контейнерів. Роботи, які не оплачуються за акордними ставками. Обмірювання вантажів. Тарифи на повітряному транспорті. Сучасні принципи ціноутворення в авіаційному транспорті. Пасажирські тарифи. Вантажні тарифи. Тарифи в системі Амадеус. Види тарифів в системі Амадеус. Правила по тарифам в системі Амадеус. Електронний квиток.

4.ПЕРЕЛІК СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ

- СЗ 1.** Суть та види тарифів на сучасному етапі розвитку країни.
- СЗ 2.** Основні поняття вантажних тарифів
- ПЗ 3.** Тарифоутворення при перевезенні пасажирів
- ПЗ 4.** Тарифи на внутрішні і експортно-імпортні перевезення
- СЗ 5.** Тарифна політика на міжнародні транзитні перевезення
- ПЗ 6.** Тарифи і порядок розрахунків за перевезення вантажів автомобільним транспортом
- СЗ 7.** Тарифи на залізничному транспорті
- СЗ 8.** Тарифи на роботи та послуги, що надаються морськими портами. Тарифи на повітряному транспорті

5.САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота полягає в виконанні індивідуальних завдань з наступних тем :

- СР 1.** Транспортні тарифи та їх вплив на загальні логістичні витрати.
- СР 2.** Спосіб одиничних розхідних ставок для визначення собівартості перевезення.
- СР 3.** Стратегії ціноутворення в сфері пасажирських перевезень. Маршрутна інфраструктура.
- СР 4.** Індексація тарифів на експортні/імпортні й внутрішні перевезення по Україні.
- СР 5.** Страхування вантажів у сфері міжнародних транзитних перевезень
- СР 6.** Вдосконалення методики розрахунку за перевезення вантажів автомобільним транспортом
- СР 7.** Вдосконалення методики розрахунку тарифу на залізничному транспорті
- СР 8.** Сучасні принципи ціноутворення в авіаційному транспорті

Контроль виконання індивідуальних завдань є складовою поточного оцінювання.

6.ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Форма підсумкового контролю: диференційований залік. Оцінка формується на основі поточного контролю.

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, що включають поточний контроль у формі тестів, усне опитування та написання підсумкової контрольної роботи.

Після завершення вивчення дисципліни студенти повинні знати методичні підходи та принципи оцінки транспортних засобів, застосовувати теоретичні знання при вирішенні конкретних практичних завдань.

Зміст навчальної дисципліни забезпечує формування наступних компетентностей, які визначені освітньо-професійною програмою «Тарифи та тарифні системи на транспорті»:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент вчиться:

- ✓ застосовувати знання про сучасні проблеми тарифної політики в області вантажних перевезень, стан та перспективи розвитку тарифної системи автомобільного транспорту, принципи побудови вантажних тарифів на різних видах транспорту, систему вантажних тарифів різних видів транспорту;
- ✓ навчається оформляти, проводити розрахунки плат за перевезення вантажів, збори за додаткові послуги, штрафи за різними видами перевезень різними видами транспорту;
- ✓ а також вчиться застосовувати отримані теоретичні знання та практичні навички для взаємодії з працівниками різних видів транспорту з питань тарифної політики.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Основна

1. Будрина Е.В. Економіка транспорту. Москва: Юрайт, 2019. 366с
2. Кашканов А. А., Ребедаило В. М.. Економіка підприємств автомобільного транспорту: Навч. посібник. Вінницький держ.технічний ун- т. Вінниця : ВДТУ, 2017. 115 с.
3. Темченко А. Г., Максимов С. В. Економіка підприємств автомобільного транспорту: навч. посібник. Кривий Ріг : Видавничий центр КТУ, 2016. 404 с.
4. Загальний курс транспорту : О. О. Соловйова, І. І. Висоцька, І. М. Герасименко. Навч. посібник. Київ: НАУ, 2019. 244 с.

Додаткова

5. Яцківський Л.Ю. Загальний курс транспорту. Навчальний посібник. Київ: Арістей, 2015. 504с.
6. Щелкунов В. І. Основи економіки транспорту: підручник. Київ : Кондор, 2019. 391 с.
7. Корецька С.О. Економіка автомобільного транспорту. Навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2018. 309с.